

Aan de gemeenteraad van de gemeente Utrecht
T.a.v. de raadsgriffier, mevrouw M. van Hall
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Utrecht, 20 juli 2018

Kenmerk : RHB/EJJ/JW/1044495
Betreft : Opdrachtbevestiging controle jaarrekening 2018

Geachte leden van de raad,

U heeft ons verzocht de jaarrekening 2018 van de gemeente Utrecht te controleren. Het doet ons genoegen door middel van deze opdrachtbevestiging / dienstverleningsplan de aanvaarding van deze opdracht nader uit te werken.

In deze opdrachtbevestiging hebben wij de formele aspecten opgenomen, zoals voorgeschreven door de beroepsorganisatie van accountants (NBA) voor de uitvoering van de wettelijke controleopdracht bij uw gemeente. Daarnaast hebben wij een aantal specifieke afspraken vastgelegd ten aanzien van onze controleaanpak, het team, de planning en communicatie, onze rapportages, de ontwikkelingen en uw aandachtspunten.

Wij verzoeken u één exemplaar van de opdrachtbevestiging te ondertekenen namens de gemeenteraad en aan ons te retourneren, ter bevestiging dat deze brief een correcte weergave is van hetgeen wij overeenkomen, inclusief de specifieke werkzaamheden die wij hebben afgesproken te zullen uitvoeren.

Hoogachtend,
BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

drs. R.H. Bouman RA

Bijlagen:

- Vertrouwelijke prijsbijlage
- Twee exemplaren van de opdrachtbevestiging / dienstverleningsplan
- Retourenvelop

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Opdracht	3
3	Verantwoordelijkheid van de accountant.....	3
4	Onze aanpak / dienstverleningsplan voor 2018.....	4
4.1	Controleaanpak BDO	4
4.2	Uw aandachtspunten	5
4.3	Planning en communicatie	6
4.4	Controleteam.....	7
5	Onafhankelijkheid.....	7
6	Verantwoordelijkheid van het college van BURGEMEESTER en WETHOUDERS en de gemeenteraad	8
7	Publicatie van persberichten.....	9
8	Fraude.....	9
9	Naleving specifieke wet- en regelgeving	10
10	Single information Single Audit	10
11	Rapportage	11
12	Inzage in onze dossiers door toezichthouders en andere instanties.....	11
13	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme	12
14	Honorarium en voorwaarden	12
15	Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).....	12
16	Elektronische communicatie	13
17	Ten slotte	13

OPDRACHTBEVESTIGING CONTROLE JAARREKENING 2018

1 INLEIDING

Deze opdrachtbevestiging is een nadere uitwerking van het raadsbesluit 'Gunning aanbesteding accountantscontrole BDO' d.d. 20 november 2014 en de overeenkomst "Accountantscontrole van de jaarrekening 2016 e.v." d.d. 15 januari 2015 (kenmerk 14.RO.079, contractnummer 14.035913).

Middels deze opdrachtbevestiging / dienstverleningsplan bevestigen wij de formele aspecten ten aanzien van de wettelijke controleopdracht en leggen wij eveneens een aantal specifieke afspraken vast ten aanzien van het team, planning, communicatie, rapportages, ontwikkelingen en aandachtspunten.

2 OPDRACHT

Wij zullen voor boekjaar 2018 fungeren als accountant van de gemeente Utrecht met het doel te onderzoeken of de jaarrekening het door de wet in artikel 213, lid 2 Gemeentewet vereiste inzicht geeft. De uitslag van ons onderzoek zullen wij weergeven in een controleverklaring, welke aangeeft of:

- de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen en is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- de baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dat wil zeggen dat deze in overeenstemming zijn met de begroting en van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de gemeentelijke verordeningen en collegebesluiten die een nadere uitwerking zijn van externe regelgeving dan wel van raadsbesluiten of door u vastgestelde verordeningen. Dit kader is door of namens het college nader gespecificeerd en is door uw raad vastgesteld. De rechtmatigheidscontrole van de accountant richt zich alleen op de financiële beheershandelingen als gevolg van deze wet- en regelgeving;
- het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Hiermee voldoen wij aan de vereisten in het BBV en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie, zoals door de raad vastgesteld, bedraagt voor tekortkomingen 1% en voor onzekerheden 3% van de voor het jaar 2018 voor uw gemeente begrote totale lasten (inclusief stortingen in de reserves). De met de raad afgesproken rapporteringstolerantie bedraagt € 500.000. Daarbij is afgesproken dat de fouten en onzekerheden die kleiner zijn dan de rapporteringstolerantie, maar wel bestuurlijk relevant zijn, wel gerapporteerd zullen worden.

De uitslag van ons onderzoek zullen wij weergeven in een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de totstandkoming van in de jaarrekening opgenomen baten en lasten en balansmutaties.

3 VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Wij zullen onze controle verrichten in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften. Indien u prijs stelt op een exemplaar van de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA) kunnen wij u die toesturen.

Voorts zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door ons toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen nemen wij de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het door de gemeente opmaken van de jaarrekening, de rechtmatigheid en het getrouwe beeld daarvan. Deze risico-inschattingen zijn gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden, maar hebben niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente gemaakte schattingen alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij willen er de aandacht op vestigen dat als gevolg van het toepassen van deelwaarnemingen en andere beperkingen die inherent zijn aan een controle, gevoegd bij de beperkingen die inherent zijn aan elk systeem van interne beheersing, er een onvermijdbaar risico bestaat dat zelfs indien een controle naar behoren is gepland en uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden een afwijking van materieel belang onontdekt blijft.

In paragraaf 4 werken wij onze aanpak en afspraken verder uit.

4 ONZE AANPAK / DIENSTVERLENINGSPLAN VOOR 2018

4.1 CONTROLEAANPAK BDO

Onze controleaanpak bestaat uit vier fasen:

Fase 1: Risico inventarisatie en beoordeling bedrijfsvoering

Tijdens de eerste fase van de controle stellen wij allereerst een risicoanalyse op. In gesprekken met de organisatie, de wethouder financiën en de subcommissie Controle & Financiën bespreken wij onze controleaanpak, opdrachtbevestiging en dienstverleningsplan. Deze aanpak zal, na deze bespreking, worden aangevuld met de specifieke ontwikkelingen die binnen uw organisatie spelen en eventuele aandachtspunten vanuit de subcommissie Controle & Financiën en/of gemeenteraad.

Vervolgens beoordelen wij de opzet van de interne beheersing. Onze risicoanalyse is top-down ingericht, omdat het onze opdracht is om een controleverklaring bij de jaarrekening van de gemeente Utrecht af te geven. Daarbij maken wij onderscheid tussen materiële en niet materiële posten. De belangrijkste materiële posten die wij tot dusver in de jaarrekening van de gemeente Utrecht hebben geïdentificeerd zijn:

- materiële vaste activa;
- financiële vaste activa;
- voorraden (grondexploitatie);
- liquide middelen;
- reserves en voorzieningen;
- een aantal programma's en kostensoorten;

- een aantal opbrengstsoorten zoals belastingen en heffingen, de algemene uitkering, parkeren.

Voor de materiële posten wordt bepaald uit welke processen zij voortkomen. Voor deze processen wordt vastgesteld welke interne beheersingsmaatregelen zijn getroffen om de processen effectief en adequaat te laten verlopen. Als materiële processen voor de gemeente Utrecht zijn tot dusver geïdentificeerd:

- begroting- en budgetbeheer, inclusief de bijbehorende afsluitprocedures;
- inkopen/betalingsverkeer (inclusief aanbestedingen);
- personeel en salarissen (inclusief verwerking);
- subsidieverstrekking;
- sociaal domein (WMO en Jeugd);
- het proces van het verstrekken van uitkeringen (BUIG);
- parkeren;
- grondexploitatie en grote projecten;
- belastingen;
- treasury.

Indien een materiële post uit een routinematig proces voortkomt, wordt er naar gestreefd om bij de accountantscontrole op het proces te steunen (systeemgerichte controle). Ontstaat een materiële post uit een niet-routinematig proces (bijvoorbeeld bij reserves en het schatten van voorzieningen), dan wordt de post door middel van gegevensgerichte detailcontroles gecontroleerd. De geïdentificeerde interne beheersingsmaatregelen kunnen zowel handmatige als geautomatiseerde beheersings- en controlemaatregelen zijn. Wij zullen in 2018 opnieuw nadrukkelijk aandacht besteden aan de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Fase 2: Toetsen werking interne controle

Tijdens de interim controle testen we aan de hand van het opgestelde risicoprofiel de binnen uw organisatie aanwezige administratieve organisatie en de kwaliteit van de interne beheersingsinstrumenten. Hierbij sluiten wij aan bij de aanwezige interne controleomgeving van uw gemeente. De belangrijkste bevindingen worden opgenomen in de managementletter.

Fase 3: Controle risicovolle posten, SiSa en rechtmatigheid

In deze fase (december/januari) richten wij ons, indien mogelijk, op de risicovolle posten in de jaarrekening. Dit betreffen onder meer de (waardering van de) materiële vaste activa, de grondexploitatie, de voorzieningen, de SiSa-bijlage en rechtmatigheid. Samen met de gemeente kijken wij dus in een vroeg stadium kritisch naar de door u gehanteerde uitgangspunten ten aanzien van deze jaarrekeningposten met een hoog "schattingselement" (grondexploitatie, voorzieningen en materiële vaste activa). Eventuele knelpunten kunnen hierdoor eerder worden signaleerd en opgelost.

Fase 4: Controle jaarrekening

In maart 2018 zullen wij de controle van de jaarrekening uitvoeren. Na afronding van het controleproces ontvangt u het accountantsverslag en de controleverklaring. Het accountantsverslag wordt eerst in concept besproken met de organisatie. Daarna wordt dit verslag in concept uitgebracht aan de subcommissie Controle & Financiën / de raad en in afschrift aan het college.

4.2 UW AANDACHTSPUNTEN

Wij vinden het van groot belang onze controle af te stemmen op de specifieke situatie en ontwikkelingen van de gemeente Utrecht en de wensen van de raad als onze opdrachtgever.

Een belangrijke doelstelling van dit dienstverleningsplan is daarom te waarborgen dat onze dienstverlening overeenkomt met de verwachting en wensen van raad, college en organisatie.

De belangrijkste specifieke aandachtspunten die wij, in overleg met de subcommissie Controle & Financiën en de raad, voor 2018 in onze aanpak zullen meenemen zijn:

1. IT-beheersmaatregelen in de financiële systemen;
2. Naleving inkoop- en aanbestedingsregels;
3. Meer concernbrede en risicogerichte aansturing IC en Audit (doorontwikkeling organisatie);
4. Actualisatie frauderisicoanalyse.

Daarnaast zullen wij een follow-up geven op onze bevindingen in de managementletter en accountantsverslag 2017. De uitkomsten van onze bevindingen op deze punten zullen wij — voor zover voor uw raad relevant — opnemen in onze tussentijdse rapportage, dan wel in het verslag van bevindingen.

4.3 PLANNING EN COMMUNICATIE

Om goede afspraken te maken over de planning en communicatie geven wij in deze opdrachtbevestiging / dienstverleningsplan een overzicht van de belangrijkste rapportages en afgesproken data.

Rapportage / onderwerp	Gemeente Utrecht	Datum
Concept opdrachtbevestiging / Dienstverleningsplan	Delegatieoverleg Subcommissie Controle & Financiën	30 augustus 2018
Definitief opdrachtbevestiging / dienstverleningsplan	Subcommissie Controle & Financiën	27 september 2018
Managementletter	Ambtelijk College / portefeuillehouder Subcommissie Controle & Financiën	Week 42 t/m 44 2018 29 november 2018*
Accountantsverslag	Ambtelijk College / portefeuillehouder Subcommissie Controle & Financiën	Week 13 Week 14 April / mei 2018

** planning managementletter is in overeenstemming gebracht met vergaderdata van de subcommissie (in plaats van de contractuele datum van 15 september)*

4.4 CONTROLETEAM

Ten behoeve van onze controle zetten wij een ervaren controleteam in. Het controleteam heeft ruime ervaring in uw sector en waarborgt een hoge mate van continuïteit. Het overzicht van de bij de controle van de gemeente Utrecht betrokken partners en managers ziet er als volgt uit:

Naam	Rol	Aanspreekpunt
Rob Bouman 06 - 23 48 45 50 rob.bouman@bdo.nl	Partner en eindverantwoordelijke accountant	Subcommissie C&F / Raad / Griffier Portefeuillehouder Ambtelijke organisatie
Eelke Jan Jongsma 06 - 20 25 21 62 eelke.jan.jongsma@bdo.nl	Partner	Subcommissie C&F / Raad / Griffier Portefeuillehouder Ambtelijke organisatie
Michel Smit 06 - 50 65 37 16 maikel.roowaan@bdo.nl	Manager	Ambtelijke organisatie
Jeroen Wijnholds 06 - 53 59 87 49 jeroen.wijnholds@bdo.nl	Junior manager	Ambtelijke organisatie
Erik Bakx	Fiscalist	Fiscalisten / controllers

5 ONAFHANKELIJKHEID

Nederlands recht, waaronder de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereist dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze 'assurance-cliënten'.

Deze regelgeving bevat onder meer beperkingen ten aanzien van de diensten die wij aan controlecliënten kunnen verlenen.

Als uitgangspunt geldt verder dat wij in het kader van onze dienstverlening niet participeren in besluitvormingsprocessen binnen uw organisatie en ook geen besluiten namens u nemen. Voorts gelden aanvullende voorwaarden of beperkingen als wij of andere onderdelen van ons netwerk ook bepaalde non-assurance-diensten zouden gaan verrichten. In voorkomende gevallen bespreken wij deze voorwaarden en/of eventuele beperkingen met u.

Indien wij gestart zijn met de uitvoering van de controleopdracht en daarna omstandigheden identificeren die de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht in gevaar zouden kunnen brengen, moeten wij onze werkzaamheden ter uitvoering van de controleopdracht mogelijk met onmiddellijke ingang opschorten. In dat geval trachten wij zo snel mogelijk een oplossing te vinden die ons in staat stelt de controleopdracht voort te zetten. Indien wij van mening zijn dat de situatie niet kan worden opgelost, zullen wij mogelijk genoodzaakt zijn de controleopdracht tussentijds te beëindigen.

Als de bedreiging voortvloeit uit een samenloop van de controleopdracht met een andere opdracht aan ons of aan een onderdeel van ons netwerk en een oplossing ons inziens niet mogelijk is, dan kan het noodzakelijk zijn dat een van de opdrachten tussentijds wordt beëindigd. Wij stellen u op de hoogte voordat wij een dergelijk besluit nemen. Voor schade die voortvloeit uit een dergelijke beëindiging zijn wij niet aansprakelijk. Het voorgaande blijft buiten toepassing indien sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid van onze zijde.

Om onze onafhankelijkheid op efficiënte wijze blijvend te kunnen waarborgen, verzoeken wij u ons te informeren over de juridische structuur van uw gemeente en van alle gelieerde organisaties waarmee uw gemeente direct of indirect is verbonden. Wijzigingen in de juridische structuur van de gemeente kunnen ertoe leiden dat wij genoodzaakt zijn de verlening van bepaalde diensten aan uw gemeente te beëindigen.

Wij bespreken in voorkomende gevallen potentiële bedreigingen van onze onafhankelijkheid met u. Het kan in dat verband bijvoorbeeld gaan om de volgende onderwerpen:

- ☐ Langdurige betrokkenheid
- ☐ Geschenken en gastvrijheid
- ☐ Zakelijke relaties
- ☐ Werkrelaties (in dienst treden bij controlecliënt)

6 VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS EN DE GEMEENTERAAD

Door deze opdrachtbevestiging te ondertekenen erkent en begrijpt u dat het college verantwoordelijk is voor en de gemeenteraad verantwoordelijkheid draagt voor het toezicht op:

- ☐ het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV;
- ☐ het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen;
- ☐ een zodanige interne beheersing als u noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude; en voor
- ☐ het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag **en** de overige gegevens in overeenstemming met het BBV;

en verder voor het aan ons:

- ☐ toegang verschaffen tot alle informatie die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening, zoals de vastleggingen, documentatie en andere aangelegenheden;
- ☐ verstrekken van aanvullende informatie die wij vragen voor het doel van de controle;
- ☐ onbeperkt toegang verlenen tot personen binnen de organisatie van de gemeente noodzakelijk voor het verkrijgen van controle-informatie.

U moet erop toezien dat de rechten en verplichtingen van de gemeente op toereikende wijze in de jaarrekening tot uitdrukking worden gebracht. Dit is met inbegrip van die rechten en verplichtingen die reeds bestaan maar niet via de normale administratieve procedures zijn vastgelegd. In sommige gevallen kunnen deze rechten en verplichtingen niet door accountantscontrole worden ontdekt.

Al bekende en/of te verwachten gebeurtenissen en omstandigheden moeten ook op adequate wijze in de jaarrekening tot uitdrukking worden gebracht. In verband hiermee verzoeken wij u om mededelingen die in dat kader aan ons zijn gedaan schriftelijk te bevestigen.

Verder vragen wij het college schriftelijk te bevestigen dat het van oordeel is dat het effect van eventuele ongecorrigeerde afwijkingen in de jaarrekening, afzonderlijk en in totaal, niet

van materieel belang is voor de jaarrekening als geheel. Een overzicht van deze posten wordt in de schriftelijke mededeling opgenomen of eraan gehecht.

Wij rekenen op volledige medewerking van uw medewerkers en vertrouwen erop dat zij alle voor de controle benodigde vastleggingen, documentatie en andere informatie beschikbaar stellen.

7 PUBLICATIE VAN PERSBERICHTEN

Bij het openbaar maken van persberichten met jaarcijfers heeft het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente de taak te vermelden hoe de strekking luidt van de bij de jaarrekening afgegeven controleverklaring, dan wel informatie te geven over het nog niet beschikbaar zijn van de controleverklaring.

Gelet op de raakvlakken tussen de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders en onze werkzaamheden als controlerend accountant zult u voorafgaand aan de openbaarmaking van persberichten over de jaarcijfers ons in de gelegenheid stellen van de jaarcijfers kennis te kunnen nemen en waar nodig te kunnen voorzien van op- en/of aanmerkingen.

8 FRAUDE

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij zowel de gemeenteraad als het college. Als accountant zijn wij niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude.

Door de kenmerken van fraude is het mogelijk dat een controle, ook al is die opgezet en uitgevoerd in overeenstemming met algemeen aanvaarde controlestandaarden, een fraude van materieel belang niet ontdekt. Vooral wanneer gebruik wordt gemaakt van verhulling door samenspanning en vervalste documentatie.

Omdat onze controle is opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, richt deze zich niet specifiek op het ontdekken van fraude. Indien tijdens de controle aanwijzingen voor fraude blijken, verrichten wij ongeacht de mogelijke omvang en de aard van de vermoedelijke fraude aanvullend onderzoek. Indien wij een aanwijzing voor of een redelijk vermoeden van fraude verkrijgen, communiceren wij hierover met het college en/of de gemeenteraad.

Indien sprake is van een redelijk vermoeden van fraude van materieel belang handelen wij ook in overeenstemming met artikel 26 lid 2 Wta.

In het kader van de Nederlandse Standaard 240, "*De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten*" vragen wij het college de volgende punten schriftelijk te bevestigen:

1. Het college erkent zijn verantwoordelijkheid voor het opzetten, implementeren en onderhouden van de interne beheersing gericht op het voorkomen en ontdekken van gevallen van fraude.
2. Het college heeft ons de resultaten gemeld van de inschatting door het college van het risico dat de financiële overzichten afwijkingen van materieel belang zouden kunnen bevatten die het gevolg zijn van fraude.
3. Het college heeft aan ons zijn kennis verstrekt met betrekking tot fraude en vermoede fraude die op de gemeente van invloed zijn en waarbij betrokken zijn:

- het college;
 - werknemers die een belangrijke rol spelen bij de werking van de interne beheersing; of
 - anderen in het geval dat de fraude een effect zou kunnen hebben dat van materieel belang is voor de financiële overzichten.
4. Het college heeft ons op de hoogte gesteld van alle aantijgingen van fraude of van vermoede fraude die op de financiële overzichten van de gemeente van invloed zijn en waarvan het kennis heeft verkregen via werknemers, voormalige werknemers, analisten, regelgevers of toezichthouders of via anderen.

9 NALEVING SPECIFIEKE WET- EN REGELGEVING

Het college, onder het toezicht van de gemeenteraad, is verantwoordelijk voor de naleving van wettelijke en andere voorschriften.

Ons onderzoek richt zich mede op de rechtmatigheid van de totstandkoming van in de jaarrekening verwerkte baten, lasten en balansmutaties. Het interne beheersingsinstrumentarium ter borging van de juiste naleving van wet- en regelgeving betrekken wij in ons onderzoek. Daarbij hanteren wij de uitgangspunten en aanwijzingen die zijn vastgelegd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol WNT, en ook de uitgangspunten en standpunten van de commissie BBV en de aanwijzingen en beroepsvoorschriften van Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

De wet- en regelgeving die als norm geldt voor de rechtmatigheidscontrole is door u vastgelegd in het normenkader met het bijbehorende toetsingskader. Ook kan het toetsingskader worden geoperationaliseerd door het direct inrichten en vertalen van de van toepassing zijnde bepalingen vanuit het normenkader in de beheersorganisatie van uw gemeente middels processen, procedures, richtlijnen of checklists waaruit expliciet duidelijk is en wordt gemaakt aan welke bepalingen financiële rechtmatigheidsconsequenties worden verbonden.

Een controle leidt in het algemeen niet tot ontdekking van overtredingen van alle wet- en regelgeving. Bij ontdekking van overtredingen, ongeacht de materialiteit, overwegen wij de implicaties ervan voor de integriteit van het college of de werknemers en het mogelijke effect hiervan op onze controle.

Wij verzoeken het college schriftelijk te bevestigen dat het alle inlichtingen heeft verstrekt omtrent alle hem bekende werkelijke of mogelijke overtredingen van wet- en regelgeving, waarmee bij de opstelling van de jaarrekening rekening moet worden gehouden.

10 SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT

Voor een aantal benoemde rijksbijdrageregelingen moet op basis van Single information Single audit (SiSa) verantwoording worden afgelegd via een specifieke afzonderlijke bijlage in de jaarstukken. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) heeft in een aantal notities aangegeven welke voorwaarden hierop van toepassing zijn. Belangrijke informatie met betrekking tot de achtergronden van deze regeling is te raadplegen op de SiSa-website van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK):

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/inhoud/uitwisseling-financiele-gegevens-met-sisa-en-iv3/single-information-single-audit-sisa>.

11 RAPPORTAGE

Wij zullen over de uitkomsten van onze werkzaamheden aan u rapporteren in de vorm van een controleverklaring bij de jaarrekening. Er kunnen omstandigheden zijn waarin het, op basis van onze controlebevindingen, noodzakelijk kan zijn de vorm en inhoud van onze rapportage aan te passen.

Onze controleverklaring is bestemd om aan de gemeenteraad te worden overgelegd bij de opgemaakte jaarrekening en te worden opgenomen in de openbaar te maken stukken, te weten de jaarrekening, het jaarverslag en de overige gegevens. U verstrekt ons daartoe concepten van de openbaar te maken stukken. Onze controleverklaring mag eerst openbaar worden gemaakt na schriftelijke toestemming onzerzijds. Indien de jaarrekening niet volledig openbaar wordt gemaakt, zullen wij u waar mogelijk een aangepaste controleverklaring doen toekomen.

Onze voorafgaande schriftelijke toestemming is vereist voor elke nieuwe openbaarmaking van de jaarrekening. Dit geldt ook voor publicatie op internet, het openbaar maken of verzenden aan derden van een ander financieel verslag waarin onze naam wordt genoemd, alsmede ten aanzien van het gebruik van onze naam in elk ander document dat openbaar wordt gemaakt of ter beschikking wordt gesteld aan derden. In al deze gevallen dient u ons tijdig een concept van het document te verstrekken voordat het wordt verspreid.

Het accountantsverslag conform artikel 213 lid 4 Gemeentewet is bestemd voor de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders en zal betrekking hebben op de hoofdlijnen van de bevindingen uit ons onderzoek waarvan kennisneming door de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders door ons noodzakelijk wordt geacht. Deze zullen wij in concept uitbrengen gericht aan de subcommissie Controle & Financiën.

Daarnaast zullen wij een managementletter met bevindingen en aanbevelingen samenstellen, gericht aan college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente, waarin wij de eventueel geconstateerde tekortkomingen en mogelijke verbeteringen in de administratieve organisatie van uw gemeente, met name ter zake van de daarin besloten interne beheersingsmaatregelen, aangeven.

Zowel accountantsverslag als managementletter zullen wij bespreken met de subcommissie Controle & Financiën.

12 INZAGE IN ONZE DOSSIERS DOOR TOEZICHTHOUDERS EN ANDERE INSTANTIES

Alle werkpapieren en dossiers, andere materialen, rapporten en zaken die als onderdeel van ons onderzoek zijn gecreëerd, ontwikkeld of uitgevoerd, zijn ons eigendom.

Wij kunnen op grond van wettelijke bepalingen of andere voorschriften verplicht worden om aan derden, bijvoorbeeld toezichthouders en FIOD-ECD, informatie of toegang tot onze werkpapieren en dossiers te verschaffen. Daarnaast kunnen derden ons verzoeken informatie te verstrekken of inzage te geven in onze werkpapieren en dossiers.

Op grond van geheimhoudingsregels moeten wij in sommige gevallen hiervoor uw schriftelijke toestemming verkrijgen. Indien een dergelijk verzoek ons bereikt, nemen wij hierover zo

spoedig mogelijk contact met u op over de voorwaarden waaronder aan dit verzoek kan worden voldaan.

Het komt voor dat subsidiërende instanties reviews uitvoeren op een te verstrekken of verstrekte subsidiebijdrage. Een review wordt bijvoorbeeld uitgevoerd om vanuit de subsidieverstrekker aanvullend de rechtmatigheid van de bestedingen vast te stellen of de uitvoering van de regeling nader te controleren. Een dergelijke review kan onder meer inhouden dat de betreffende subsidieverstrekker vragen heeft aan ons of inzage wenst in het betreffende controledossier. Aangezien op voorhand de kosten en de frequentie van reviews niet zijn in te schatten, stellen wij u hiervan in kennis en doen wij een kostenopgave wanneer dit aan de orde is. De kosten van eventuele reviews zijn daarom niet opgenomen in de huidige kostenopgave.

Ook de Belastingdienst kan voor een reguliere belastingcontrole aan ons verzoeken informatie te verstrekken of inzage te verlenen in onze werkpapieren en dossiers. Een dergelijk verzoek wordt altijd in eerste instantie aan u en/of uw juridisch of fiscaal adviseur kenbaar gemaakt door de controlemedewerker van de Belastingdienst.

Wij zijn van mening dat het algemeen belang ermee gediend is dat de Belastingdienst bij belastingcontroles kan steunen op de uitgevoerde controlewerkzaamheden. Wij zullen u vragen om uw instemming schriftelijk aan ons kenbaar te maken. Bij een dergelijk verzoek van de Belastingdienst nemen wij zo spoedig mogelijk contact met u op.

Mocht u in een concrete situatie uw instemming onthouden, dan gaan wij op grond van onze gedrags- en beroepsregels de redenen na waarom u uw instemming niet geeft.

13 WET TER VOORKOMING VAN WITWASSEN EN FINANCIEREN VAN TERRORISME

Volgens de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) dienen wij cliëntonderzoek te verrichten. Verder zijn wij op grond van de Wwft verplicht een verrichte of voorgenomen ongebruikelijke transactie van of ten behoeve van een cliënt te melden aan de Financial Intelligence Unit Nederland te Zoetermeer.

14 HONORARIUM EN VOORWAARDEN

De accountantskosten voor de controle van jaarrekening van de gemeente Utrecht inclusief de SiSa-bijlage en de daarbij afgesproken voorwaarden zijn vastgelegd in het contract (zie inleiding). Daarnaast hebben wij in de vertrouwelijke bijlage een overzicht gegeven van de ontwikkelingen en de daaraan gerelateerde kosten.

De inhoud van deze opdrachtbevestiging zal van kracht blijven totdat de opdracht wordt beëindigd, gewijzigd of vervangen door een andersoortige opdracht.

15 ALGEMENE VERORDENING GEGEVENSBESCHERMING (AVG)

De AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om via een verwerkersovereenkomst schriftelijk afspraken te maken met zijn verwerker(s) over het verwerken van persoonsgegevens. Door de aard van de opdracht in deze opdrachtbevestiging kwalificeren wij - naar ons oordeel en het oordeel van onze beroepsorganisatie (Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants) - als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG en niet als verwerker. Daarom hoeven wij voor deze opdracht geen separate afspraken te

maken, zodat het betreffende onderdeel van de hierna te noemen algemene voorwaarden daarop ook niet van toepassing is.

16 ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE

Tijdens de uitvoering van de opdracht kunnen u en wij door middel van elektronische middelen met elkaar communiceren. U en wij zijn jegens elkaar niet aansprakelijk voor schade die eventueel voortvloeit bij één of ieder van hen ten gevolge van het gebruik van elektronische middelen van communicatie, waaronder – maar niet beperkt tot – schade ten gevolge van niet-aflevering of vertraging bij de aflevering van elektronische communicatie, onderschepping of manipulatie van elektronische communicatie door derden of door programmatuur/apparatuur gebruikt voor verzending, ontvangst of verwerking van elektronische communicatie, overbrenging van virussen en het niet of niet goed functioneren van het telecommunicatienetwerk of andere voor elektronische communicatie benodigde middelen, behoudens voor zover de schade het gevolg is van opzet of grove schuld.

Zowel u als wij zullen al hetgeen redelijkerwijs van ieder van hen verwacht mag worden doen of nalaten ter voorkoming van het optreden van voornoemde risico's. De data-uittreksels uit de computersystemen van verzender leveren dwingend bewijs op van (de inhoud van) de door verzender verzonden elektronische communicatie tot het moment dat tegenbewijs is geleverd door de ontvanger.

17 TEN SLOTTE

Met groot genoegen aanvaarden wij de opdracht. Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet contact met ons op te nemen. Wij verzoeken u het bijgevoegde tweede exemplaar van deze brief te ondertekenen namens de gemeenteraad en te retourneren, ter bevestiging dat deze brief een correcte weergave is van hetgeen wij overeenkwamen, inclusief de specifieke werkzaamheden die wij hebben afgesproken te zullen uitvoeren.

Voor akkoord getekend,
namens de gemeente Utrecht

Naam :
Functie :
Plaats :
Datum :

Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

drs. R.H. Bouman RA

Bijlagen:

- Vertrouwelijke prijsbijlage
- Tweede exemplaar van deze brief
- Retourenvelop

